**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ**
**ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО**

**КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ**

Екзаменаційні вимоги
з навчальної дисципліни

# Педагогіка та психологія в закладі освіти

Для студентів спеціальності А4 середня освіта (фізична культура)
**Галузь знань:** 01 освіта/педагогіка
Рівня освіти: магістр

**Укладач:** доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри педагогіки та психології
**Криштанович С. В**.

© Криштанович С. В.

**Екзаменаційні вимоги**

1. Предмет і завдання педагогіки вищої школи як галузі педагогічної науки, її основні категорії.
2. Становлення педагогіки вищої школи у вітчизняній науці та за кордоном.
3. Головні наукові напрямки досліджень у галузі педагогіки вищої школи в Україні.
4. Загальна характеристика методів педагогічних досліджень.
5. Засади державної політики України у сфері вищої освіти.
6. Поняття закладу вищої освіти. Його правовий статус. Типи ЗВО України.
7. Основні завдання закладу вищої освіти у період сучасності.
8. Світові тенденції розвитку вищої освіти.
9. Рівні та ступені вищої освіти.
10. Стандарти вищої освіти. Вимоги до освітньої програми.
11. Особливості побудови робочих програм фахових дисциплін навчальних у вищій школі.
12. Принцип гуманістичної спрямованості навчання.
13. Принцип забезпечення єдності освітніх, розвивальних і виховних функцій навчання.
14. Принцип систематичності й системності в навчанні.
15. Принцип науковості навчання.
16. Принцип доступності нарощуваних труднощів.
17. Принцип свідомості, активності й самостійності тих, хто навчається, у навчанні.
18. Принцип індивідуального підходу до тих, хто навчається, у навчанні.
19. Принцип наочності навчання.
20. Принцип міцності засвоєння знань, умінь, навичок.
21. Поняття про методи навчання та їх класифікація.
22. Методи організації й здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
23. Поняття й функції дидактичних засобів навчання.
24. Лекція – одна з провідних форм навчання у вищій школі.
25. Види лекцій, їх структура, загальні вимоги до проведення лекційних занять.
26. Слабкі та сильні сторони лекційних занять при викладанні фахових дисциплін, вимоги та рекомендації щодо їх проведення.
27. Семінарські заняття у вищій школі.
28. Умови ефективності проведення семінарських занять з фахових дисциплін
29. Типи семінарських занять, критерії їх аналізу.
30. Практичні заняття, їх форми. Особливості проведення.
31. Індивідуальні навчальні заняття. Особливості проведення.
32. Консультації при викладанні фахових дисциплін у вищій школі: поняття, особливості проведення.
33. Організація самостійної роботи студентів при викладанні фахових дисциплін у вищій школі.
34. Використання інтерактивних форм і методів навчання при викладанні фахових дисциплін у ЗВО.
35. Застосування активних методів навчання з фахових дисциплін в вищій школі.
36. Розвиток критичного та творчого мислення студентів при викладанні фахових дисциплін в вищій школі.
37. Особливості та умови ефективної організації самостійної роботи студентів при викладанні фахових дисциплін в вищій школі.
38. Система контролю в навчальному процесі вищої школи. Види контролю результатів навчання.
39. Педагогічна етика та такт викладача вищої школи.
40. Кейс-метод у професійному навчанні. Вимоги до змісту кейсу.
41. Технологія проблемного навчання.
42. Педагогічні прийоми привертання уваги.
43. Сутність методу «мозковий штурм».

44. Сутність проектного (групового) дослідження.
45. Мета, види, особливості організації дискусії на занятті.
46. Етапи та правила організації дидактичної гри.
47. Процедура організації роботи студентів за технікою «акваріуму».
48. Особливості діяльності викладача та студента у процесі навчання.
49. Прийоми формування критичного мислення студентів.
50. Характеристика методів опрацювання дискусійних питань.
51. Характеристика методів кооперативного навчання.
52. Характеристика методів колективно-групового навчання.
53. Характеристика методу «шести капелюхів мислення».
54. Сутність та принципи інтелект-карт.
55. Ієрархія пізнавальних цілей у навчанні за таксономією Б. Блума.
56. Методика організації і проведення самостійної навчально-пізнавальної діяльності та науково-дослідної роботи студентів (НДРС).
57. Особливості проведення проблемної лекції.
58. Сутність та особливості проведення лекції із заздалегідь запланованими помилками.
59. Вимоги до особистості лектора.
60. Особливості проведення семінару прес-конференції.
61. Сутність та особливості проведення бінарної лекції.
62. Поняття про форми організації навчально-пізнавальної діяльності студентів у закладі вищої освіти.
63. Полікультурна компетентність викладача.
64. Саморозвиток особистості і саморегуляція діяльності педагога.
65. Теоретичні основи сучасних педагогічних технологій.
66. Дистанційне навчання у ЗВО. Переваги та недоліки.
67. Moodle-система дистанційної освіти. Її можливості.
68. Документація з науково-методичного та організаційного забезпечення освітнього процесу.
69. Організація роботи студента над курсовою та дипломною роботами.
70. Поняття тесту. Тестові завдання відкритої і закритої форми.
71. Види педагогічного контролю: попередній, поточний, наскрізний, підсумковий. Форми педагогічного контролю.
72. Атестація здобувачів вищої освіти.
73. Система оцінювання студентів у вищій школі.
74. Психологія вищої школи як наука.
75. Принципи та методи психолого-педагогічних досліджень.
76. Вікові періодизації у психології та сучасні тенденції розвитку вищої освіти.
77. Студент як суб’єкт власної навчально-професійної діяльності.
78. Когнітивна сфера та особливості її розвитку у студентському віці.
79. Когнітивна сфера та особливості її розвитку у дорослому періоді.
80. Психологічна готовність до навчання у вищому навчальному закладі
81. Мотивації в навчально-професійній діяльності.
82. Суперечливості та кризи студентського віку.
83. Психологічні умови підвищення успішності навчання у ВНЗ
84. Адаптація студента до навчання у вищій школі, її види та умови ефективності.
85. Типологічні особливості сучасних студентів.
86. Викладач вищого навчального закладу як організатор навчально-виховного процесу.
87. Особливості процесу соціалізації студентської молоді.
88. Психологічні основи формування особистості студента як фахівця з вищою освітою.
89. Психологічні основи професійного самовизначення людини
90. Профорієнтаційна робота у вищому навчальному закладі.

91. Знання, навички та вміння, психологічні основи їх формування.
92. Психологічні особливості формування професійних навичок та вмінь.
93. Психологія творчості.
94. Психологічні основи формування творчої особистості у вищій школі.
95. Психологічні проблеми кар`єрного росту людини.
96. Девіантна поведінка у молодіжному середовищі.
97. Студентська група та її соціально-психологічні особливості.
98. Соціально-психологічні основи індивідуальних та групових методів навчання.
99. Групова динаміка у студентському колективі та активні методи навчання.
100. Соціально-психологічні особливості діяльності викладача вищої школи.
101. Психологічні основи тренінгових форм навчання
102. Безперервна освіта та її психологічні проблеми.
103. Соціально-психологічні проблеми науково-викладацьких колективів вищої школи.
104. Психологічні основи активних форм навчання.
105. Спілкування та соціально-психологічний вплив у навчальному процесі.

**Літературні джерела**

**Основна література:**


1. Kryshtanovych, S., Bekh, Y. ., Stadnichenko, O. ., Shevchenko, Z. ., & Maikher, V. . Education 5.0: The development of the Ukrainian educational system in the conditions of artificial intelligence. (2024). Edelweiss Applied Science and Technology, 8(6), 549–558. https://doi.org/10.55214/25768484.v8i6.2119

2. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія / Ю. М. Рашкевич ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». — Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2014. — 168 с. — Бібліогр.: с. 159164 (63 назви). — ISBN 978-617-607-628-5.

3. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. навч. посіб./В.А. Гладуш, Г.І.Лисенко – Дніпропетровськ, 2014. – 416 с.

4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник / Дичківська І. М. – [ 3-е вид., доповн.]. – К.: Академвидав, 2015. – 304 с.

5. Європейський простір вищої освіти та Болонський процес: [навч.-метод. посіб. / авт.-уклад. Т.М. Димань, О.А. Боньковський, А.Г. Вовкогон]. – Одеса : ОМА, 2017. – 106 с. – ISBN 966-7591-83-0.

6. Загальна психологія: навч. посіб. / за заг. ред. Р. А. Калениченка, О. Г. Льовкіної, І. О. Пєтухової. – Ірпінь: Вид-во ун-ту держ. фіскальної служби України, 2020. – 554 с.

7. Зайченко І. В. Теорія і методика професійного навчання : навч. посіб. / Зайченко І. В. – К. : ЦП «КОМПРИНТ», 2014. – 548 с.

8. Інновації у вищій освіті: вітчизняний і зарубіжний досвід: навч. посіб./ І. В. Артьомов, І. П.Студеняк, Й. Й. Головач, А. В. Гусь. – Ужгород: ПП «АУТДОР-ШАРК», 2015. – 360 с.

9. Інноваційні технології навчання: конспект лекцій для магістрантів спец. 8.000005 «Педагогіка вищої школи» / Укр. інж.-пед. академія ; уклад. Є. В. Шматков. - Х. : 2011. - 132 с.

10. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. – Харків, 2016. – 260 с.

11. Калениченко Р. А. Педагогічна психологія: навч. посіб. / Р. А.Калениченко. – Київ : КНУБА, 2023. – 196 с. ISBN 978-966-624-246-4

12. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник /В. В Каплінський. – Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015 – 224 с.

13. Коваль О. Методичні вказівки до практикуму з дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» / Укладач Коваль О.Є. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 20 с.

14. Коваль О. Педагогіка та психологія вищої школи: навчально-методичний комплекс // Навчальнометодичний посібник / [О. Є. Коваль]. – Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2016. – 65 с.

15. Кошева, Л. В. К 76 Педагогіка : курс лекцій для студентів спеціальності 017 – Фізична культура і спорт / Л. В. Кошева. – Краматорськ : ДДМА, 2021. – 200 с. ISBN 978-966-379-980-3

16. Криштанович С. Формування професійної компетентності майбутніх менеджерів фізичної культури і спорту: теорія та методика : монографія / Світлана Криштанович. – Дрогобич : ТзОВ Тред-ЛТД, 2020. – 462 с.

17. Криштанович, С. В., Криштанович М. Ф. Педагогічні умови формування педагогічної компетентності майбутніх викладачів у процесі змішаного навчання в закладі вищої освіти. Академічні візії. 2023. Вип.25. URL: https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/717

18. Курс лекцій з дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» / Укладач Коваль О.Є. –Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 85 с.

19. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія: навч. посіб. / В.П. Кутішенко. – Київ : ЦНЛ, 2019. – 128 с.

20. Малофіїк Ф. В. Дидактика новітньої школи навч. посіб. / Малофіїк Ф. В. – К. : Вид. дім «Слово», 2015. – 632 с.

21. Мацко, Л. А. Основи психології та педагогіки: навчальний посібник для студентів заочної форми навчання. / Л. А. Мацко, М. Д. Прищак, В. Г. Годлевська. – Вінниця: ВНТУ, 2009. – 163 с.

22. Основи професійної освіти: підручник / М.В. Руденко та ін. – Київ : КНУБА, 2018. – 615 с.

23. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 290 с.

24. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій: навчальний посібник / [за ред. І. А. Зязюна, О. М. Пєхоти]. Київ: А.С.К., 2003. 240 с.

25. Прищак, М. Д. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: курс лекцій / М. Д. Прищак, О. Б. Залюбівська. – Вінниця : ВНТУ, 2019. – 150 с.

26. Психологія особистості: навч. посіб. /Пєтухова І. О., Калениченко Р. А., Льовкіна О. Г. та ін. – Ірпінь: Вид-во ун-ту держ. фіскальної служби України, 2021. – 338 с.

27. Тодорова І.С. Психологія і педагогіка : навчальний посібник / І.С. Тодорова, В.І. Павленко. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 228 с .

28. Токарева Н.М. Основи педагогічної психології: навчально-методичний посібник / Н. М. Токарева – Кривий Ріг, 2013 – 223 с

29. Шапран О. І., Новак О. М. Педагогіка вищої школи : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький (Київ.обл.) : Домбровська Я.М., 2018. 280 с.

***Додаткова література***

1. Волкова Н. П. Педагогіка: посібник/Н. П. Волкова. - К.: Академія, 2012. - 615 с.

2. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ: Либідь, 1997. 376 с.

3. Зайченко І. В. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів, 2-е вид.. -К., «Освіта України», «КНТ», 2008.- 528 с.

4. Застосування кейс-методу в професійній підготовці майбутніх учителів фізичної культури / І. Б. Грінченко, А. В. Попова, О. І. Чуприна, Ю. П. Чорний // Здоровье, спорт, реабилитация. – 2015. – № 1. – С. 20–21.

5. Криштанович С. В. Інноваційні методи навчання як основа формування пізнавальної активності майбутніх менеджерів фізичної культури і спорту / Криштанович С. В. // Інноваційна педагогіка. – 2019. – №11, т. 2. – С. 87–90.

6. Криштанович С. В. Інноваційні підходи до організації навчання майбутніх менеджерів фізичної культури і спорту / Криштанович С. В. // Науковий вісник Льотної академії. Серія: Педагогічні науки. – Кропивницький, 2019. – Вип. 5. – С. 368–372.

7. Криштанович С. В. Інтегративне навчання у процесі формування професійної компетентності спортивних менеджерів / Криштанович С. В. // Управління в освіті : матеріали IX Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 4–5 квітня 2019 р.). – Львів : Левада, 2019. – С. 169–171.

8. Криштанович С. В. Освітні технології у формуванні професійної компетентності майбутніх менеджерів фізичної культури і спорту / Криштанович С. В. // Актуальні проблеми педагогічної освіти: європейський і національний вимір «Actual problems teacher education: European and national dimension» : матеріали IV Всеукр.наук.-практ. конф. з міжнар. участю (м. Луцьк, 28–29 травня 2019 року). – Луцьк, 2019. – С. 123–126.

9. Криштанович С. В. Перспективи дистанційного навчання майбутніх менеджерів фізичної культури і спорту / Криштанович С. В. // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання: досвід, тенденції, перспективи : матеріали ІІІ Міжнар. наук.-практ. інтерн.-конф. (м. Тернопіль, 5 квітня, 2019). – С. 65–67.

10. Криштанович, С. В., & Середюк, Я. І. Основні напрямки удосконалення системи вищої освіти. (2024). Педагогічна Академія: наукові записки, (12). https://doi.org/10.5281/zenodo.14249442

11. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / А. І. Кузьмінський. - К. : Знання, 2011. - 486 с.

12. Кутішенко В .П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій) / В. П. Кутішенко В.П. – К.: Цент навчальної літератури, 2005. – 178 с.

13. Максимюк С. П. Педагогіка: Навчальний посібник. - К.: Кондор, 2009. – 670 с.

14. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навч. пос. – К.: КДНК, 2003. - 615 с.

15. Пальчевський С. С. Педагогіка : навч. посіб. для вищ. навч. закл. / С. С. Пальчевський. – Друге вид. – Київ : Каравела, 2008. – 495с. – Бібліогр. в темах.

16. Пащенко М. І. Педагогіка: навч.-метод. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. / М. І. Пащенко, І. В. Красноштан. –Умань : Жовтий О. О., 2012. - 269 с.

17. Полякова Г. А. Педагогіка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Г. А. Полякова, Т. А. Борова. - Х. : ІНЖЕК, 2011. – 372 с.

18. Словник педагогічних та психологічних термінів : для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття освіти пед. спец-тей / укладачі : Н. А. Несторук, Л. В. Кокоріна. Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2019. 131с.

19. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки. Посібник / О. М.Степанов, М. М.Фіцула. – К.: Академвидав, 2003. – 504 с.

20. Теслюк В. М., Лузан П. Г., Шовкун Л. М. Основи педагогічної майстерності : навчальний посібник. – К. : ДАККіМ, 2010. – 244 с

21. Туркот Т. І. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т. І. Туркот. – К.: Кондор, 2011– 628 с.

22. Фіцула М. М, Педагогіка: посібник/ М. М., Фіцула. – К.: Академія, 2010.–454 с.

23. Ягупов В В. Педагогіка: Навч. посібник. - К.: Либідь, 2002. – 560 с.

***Інформаційні ресурси***

1. Закон України «Про вищу освіту» від 06 червня 2019 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18

2. Закон України «Про освіту» від 5.09.2017 р. № 2145-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http:zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19

3. Законодавство України. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua

4. Затверджені стандарти вищої освіти. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukraini/zatverdzheni-standarti-vishchoi-osviti

5. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua

6. Репозитарій ЛДУФК. – Режим доступу: http://repository.ldufk.edu.ua/